

Dalsze prace nad KPO. Spotkanie z członkami EKES.

W dniu 21.01 odbyło się z inicjatywy członków EKES wyznaczonych do prac związanych z semestrem europejskim nieformalne spotkanie konsultacyjne online ws. Krajowego Planu Odbudowy. Inicjatorami spotkania byli Krzysztof Ostrowski, Mateusz Szymański i Krzysztof Balon. Podczas spotkania został przedstawiony i przedyskutowany krótki dokument stanowiący polski "wkład" do planowanej rezolucji EKES w tej sprawie. Do udziału w spotkaniu zaproszeni zostali polscy członkowie EKES oraz inne osoby reprezentujące zorganizowane społeczeństwo obywatelskie, wskazane przez członków EKES.

Ze strony OPZZ udział wzięli: S.Broniarz, D.Potyrała (członkowie EKES), członkowie grup roboczych pracujących nad przygotowaniem KPO - Aleksandra Wąsik, Anna Kieracińska, Jerzy Wysokiński i Zygmunt Mierzejewski.

Otworzył posiedzenie i dokonał krótkiego wstępu - Krzysztof Balon, członek EKES (Grupa III). Podkreślił, że pracujemy nad propozycją naszego stanowiska do dokumentu EKES, który ma być omawiany i przyjęty podczas posiedzenia 24/25 luty tak aby trafił na Szczyt Europejski w marcu.

Następnie założenia i zasady opracowania dokumentu przedstawił Mateusz Szymański, członek EKES (Grupa II).

Nasze prace zainicjował dokument, który przedstawiamy:

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) postanowił w końcu ubiegłego roku przedyskutować i przyjąć podczas posiedzenia plenarnego w dniach 24-25 lutego 2021 r. rezolucję, prezentującą głos zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego na wiosennym szczycie UE pod koniec marca 2021 r. dotyczącą roli zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w tworzeniu krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności. W tym celu, poprzez wydelegowanie przez każdą z trzech Grup EKES-u po jednej osobie z każdego państwa członkowskiego, utworzono 27 trzyosobowych delegacji krajowych, zadaniem których jest sporządzenie do dnia 22 stycznia br. krótkiego sprawozdania jako „wkładu” do planowanej rezolucji EKES. W skład delegacji polskiej wchodzi Krzysztof Ostrowski (pracodawcy), Mateusz Szymański (związki zawodowe) oraz Krzysztof Balon (pozostałe organizacje społeczeństwa obywatelskiego, koordynator delegacji). Oprócz sporządzenia sprawozdania, planowane jest zorganizowanie w Polsce „okrągłego stołu” w okresie maj – czerwiec 2021 r.

Podział dokumentu na punkty 1 – 6 odpowiada jednolitemu wzorowi przyjętemu dla sprawozdań ze wszystkich państw członkowskich:

- czy istnieją mechanizmy konsultacji planów odbudowy i zwiększania odporności*
- czy istnieją odmiennie mechanizmy konsultacji dla partnerów społecznych i pozostałej części społeczeństwa obywatelskiego*
- na jakim etapie znajdują się obecnie prace nad planem*

- ew. różnice pomiędzy konsultacjami planu a konsultacjami w ramach zwykłej procedury semestru europejskiego
- w jakim stopniu plan koresponduje z celami definiowanymi przez zorganizowane społeczeństwo obywatelskie
- w jaki sposób zebrano informacje służące do odpowiedzi na powyższe pytania.

Głównym celem tego działania jest przyjęcie **rezolucji Komitetu** na lutowej sesji plenarnej, tak aby szefowie państw i rządów mogli uwzględnić głos społeczeństwa obywatelskiego na wiosennym szczycie pod koniec marca 2021 r. Jeżeli nie wykorzystamy tej szansy, nasz głos może zostać osłabiony lub całkowicie pominięty. Marcowe posiedzenie Rady Europejskiej jest dla EKES-u ostatnią możliwością wywarcia wpływu na krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności.

Następnie omówiono główne tezy przygotowanego projektu: Sprawozdanie z Polski do rezolucji EKES-u w sprawie wdrożenia na szczeblu krajowym Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz konsultacji ze zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim. (tekst w załączeniu).

Podczas dyskusji S.Broniarz podkreślił, że proces przygotowania projektów i założeń KPO jest mało przejrzysty, brak jest diagnozy, a prace w grupach są więcej fasadowe.

Aleksandra Wąski podkreśliła, że pracuje w grupie roboczej ds. społeczeństwa. Partnerzy społeczni zostali poproszeni o ocenę projektów, którą trudno nazwać „oceną”, ponieważ jest to tylko przyznanie punktacji całej wiązce projektów. Brak jest możliwości oceny opisowej, prośby o uszczegółowienie, brak budżetu jest tylko ogólna kwota etc.

Ponadto z projektów wyłania się brak diagnozy aktualnej sytuacji i głosu wszystkich interesariuszy (nauczycieli, partnerów społecznych, rodziców, organizacji pozarządowych etc.) co ma miejsce w projektach, w których mają być rozwijane kompetencje cyfrowe (wartość projektu ponad 13 mld zł). Większość projektów została rozpisana nawet na 7 lat, ale aby było odpowiedzią na kryzys i sytuację pandemiczną powinny być realizowane szybciej i być większym stopniu zdecentralizowane (teraz w większości będą realizowane centralnie przez ministerstwa)..

Zygmunt Mierzejewski odniósł się do braku logicznego działania strony rządowej przygotowującej tak ważny dokument.

Do chwili obecnej nasz kraj jako chyba jedyny bazuje na nieprzystającej do rzeczywistości strategii i do niej dopasowuje swoje nie zawsze logiczne działania. Oczekiwaliśmy, że nie tylko zostanie opracowana Strategia ujmująca działania w dobie kryzysu i tworząca podwaliny realizacji rozwoju gospodarczego w tym tak trudnym okresie ale i natychmiast wspólnie z partnerami społecznym zostanie opracowany program antykryzysowy. Przygotowane z dużymi błędami tarcze bez żadnych konsultacji ze środowiskiem partnerów społecznych i realizowane wbrew naszym postulatom potwierdzają przypadkowość działań i brak logicznej strategii kraju.

Dlatego wyjątkowo trudno merytorycznie jest odnieść się do działań strony rządowej przygotowującej KPO. Programy pomocowe zawsze były traktowane jako uzupełnienie i wzbogacenie programów strategicznych realizowanych przez stronę rządową. Nigdy nie traktowane były jako rozwiązanie problemów za pomocą tylko środków unijnych. Zapisane w celu nadrzędnym KPO jest:

Fundusz Odbudowy ma dwa główne cele: odbudowę i przywracanie odporności systemów gospodarczych oraz przygotowanie na przyszłe, nieprzewidziane okoliczności

Jak te całkowicie słuszne cele są realizowane widzimy.

Wysłanie do wielu instytucji pism o zgłaszanie się do tworzenia projektów i oczekiwanie zgłoszenia fiszek projektowych oraz stworzenie centralnych grup do ich oceny bez jakichkolwiek ukierunkowanych oczekiwań wynikających ze strategii gospodarczej, nakierowanej na odbudowę gospodarki i przywracanie jej odporności to złe rozwiązanie.. Do oceny zgłoszono ponad 2000 projektów, wiele osób bez logicznego sensu je przygotowały. Wiele z nich nie nadaje się do przyjęcia. Na niewiele starczy środków. Część z nich jest powieleniem lub próbą kontynuacji istniejących rozwiązań Powoduje to dodatkową komplikację i trudności w prawidłowej ocenie. Tradycją było wypracowanie linii demarkacyjnych przy tworzeniu określonych rozwiązań. O tym możemy pomarzyć gdyż strona rządowa zupełnie nie panuje nad kierunkami interwencji..

Niestety, strona rządowa nie była przygotowana a może brak było wiedzy jak tworzyć strategię i jak realizować, jak i z kim przeprowadzać konsultacje i jak włączać interesariuszy do prac na programem. Prawidłowy przekaz i przekazywanie podstawowych informacji to odrębny problem widoczny podczas prac nad programem. Jeszcze do niedawna prace nad Krajowym Planem Odbudowy przebiegały w zasadzie w tajemnicy. Nie znamy priorytetów, nie znamy celów szczegółowych, przedstawiciele administracji nie zakomunikowali, w jaki sposób chcieliby

te środki wykorzystać i co może ważniejsze – co dzięki tym środkom chcieliby osiągnąć.

Generalnie w dyskusji przebijały te same uwagi: zły system opracowania strategii, brak podstawowych informacji, pomijania partnerów spoza administracji w procesie konsultacyjnym oraz przypadkowość działań bez żadnego logicznego sensu. Pracę w grupach uznana za straconą w części a niektórzy podkreślali konieczność zmian w pracach gremiów dialogu. (poszerzenie RDS o dialog obywatelski).

ZM przypomniał, że obowiązują zasady prawne w naszym kraju oraz UE. Nie ma możliwości w najbliższym czasie dokonać rewolucyjnych zmian w RDS. Ale są gremia, które dzięki wielkiemu wysiłkowi partnerów społecznych powołano (podkomitet ds. partnerstwa KUP), gdzie pracujemy nad oceną KPO i zapraszamy do pracy w tym podkomitecie innych. Członkowie dialogu obywatelskiego, mają 9 przedstawicieli w Komitecie Umowy Partnerstwa. Pomimo wielu spotkań tylko partnerzy społeczni wychodzą z inicjatywami. Trzeba pracować w tych gremiach, które istnieją i wypracowują stanowiska.

Zygmunt Mierzejewski